

Helse- og omsorgsdepartementet
 Postboks 8011 Dep
 0030 OSLO

Helse- og omsorgsdepartementet	
Saksnr.: 200404377	Dok.nr.: 21
Arkivkode: 541.3	Journ.dato 10.12.04
Avd.: EIA	Saksbeh.: MAR
U.off.:	

HØRING - UTKAST TIL ENDRING I HELSEFORETAKSLOVEN OG UTKAST TIL FORSKRIFT OM REGNSKAPSFØRING AV ANLEGGSMIDLER OVERTATT AV REGIONALE HELSEFORETAK OG HELSEFORETAK VED ETABLERINGEN

1. Innledning

Vi viser til Deres brev av 26.10.2004, og vil med dette komme med Helse Nord RHF sitt høringssvar. Av høringsbrevet blir vi bedt om å sørge for at underliggende instanser blir hørt i nødvendig utstrekning. Vi har derfor sendt utkastet til endring i Helseforetaksloven og tilhørende forskrift videre på høring til Helseforetakene i Helse Nord. Det er ikke kommet noen skriftlige tilbakemeldinger fra foretakene på dette, men saken har vært gjennomgått for å avdekke konsekvensene.

Utkastet har vært behandlet i vårt styre i møte 17. november og det ble fattet følgende vedtak:

1. Administrerende direktør gis fullmakt til å sende inn høringssvar i denne saken for Helse Nord RHF.
2. Helse Nord RHF er prinsipielt i mot at det foretas endring i helseforetaksloven.
3. Dersom Helse- og omsorgsdepartementet allikevel bestemmer seg for å gjennomføre de foreslåtte endringer, har Helse Nord RHF følgende merknader:
 - For å hindre at det skjer flere unntak fra regnskapsloven foreslår vi at lovendringen bør endres til kun å gjelde verdsettelsen av anleggsmidler som ble overtatt 1.1.2002.
 - Det forutsettes at vi nå får et varig lov- og forskriftsgrunnlag for håndtering av avskrivninger.
 - Verdisetting av boliger må avklares spesielt.
 - Utvidelsen av levetiden for bygningsdeler som det legges opp til kompliserer beregning av levetid ved reinvesteringer, og bør derfor utgå.

2. Konsekvenser av forslagene

Ut fra Helse Nord RHF sin vurdering av utkastene oppstår følgende konsekvenser av de foreslåtte endringene:

Endringen i helseforetaksloven:

1. Det blir gitt rom for at det kan gis forskrift om regnskapsføring som avviker fra regnskapsloven. Dette avklarer at departementet har anledning til å gi føringer på dette området som vi er uenige i jf diskusjon rundt årsoppgjøret for 2002 og 2003. Dette gir ryddigere ansvarsforhold.
2. Lovendringen vil gi departementet rom for å komme med nye forskrifter for verdsettelse av anleggsmidler som blir overtatt også etter 1.1.2002, for eksempel rusreformen, selv om dette ikke ligger i utkastet til forskrift som følger nå. Dette betyr ytterligere usikkerhet rundt regnskapsmessig behandling av disse anleggsmidlene
3. Hvis det legges opp til mange unntak fra regnskapsloven vil foretakenes resultatbegrep bli utvasket, og det vil skape problemer for å analysere foretakenes resultater over tid
4. Regnskapsbehandlingen for 2004 vil bli utsatt til lovendringen blir behandlet i Stortinget i løpet av våren, noe som betyr at årsregnskapet og resultatvurdering sannsynligvis først kan behandles i juni 2005

Utkastet til forskrift:

1. De overtatte anleggsmidlene skal for Helse Nord verdsettes til 5,7 mrd. Kroner, med virkning tilbake til 1.1.2002. Dette betyr en reduksjon på ca 3,5 mrd kroner i forhold til årsregnskapet for 2003.
2. Hele det etablerte strukturfondet blir fjernet og det må foretas en ytterligere nedskrivning på ca. 1,5 mrd kroner, som må fordeles mellom foretakene i Helse Nord.
3. Det gis føringer om at levetiden knyttet til bygningsdelene som er overtatt 1.1.2002 skal skrives ned over flere år, men innenfor tidligere gitte rammer (en skal konsekvent velge lengst mulig levetid)
4. Alle regnskapstallene for 2004 (og sammenligningstall for 2003) må omarbeides i forhold til budsjett og vedtatt årsregnskap
5. Regnskapet vil vise et bedre resultat, omtrent på linje med vedtatt årsregnskap for 2002
6. Det blir et administrativt merarbeid knyttet til å endre verdien på alle anleggsmidler i økonomisystemet, og kvalitetssikringen knyttet til anleggsmidler generelt blir vanskeligere jf revisjonsrapport pr 2. tertial.
7. Det er uklart hvordan boliger skal behandles siden kun bygg er omtalt og boligene ikke har de angitte bygningsdelene
8. Regnskapsmessig resultat vil være identisk med styringsmål slik at resultatmåling blir forenklet.
9. Det vil kun bli mindre endringer (hvis noen) i Helse Nord sitt resultatkrav ut fra disse endringene
10. Beregning av nedskrivningsbehov ved manglende vedlikehold, noe som skulle være hensikten med å følge regnskapsloven, blir mer komplisert

3. Vurdering av forslagene

Som det fremgår av styrevedtaket er Helse Nord RHF prinsipielt i mot at det foretas endringer i Helseforetaksloven knyttet til åpningsbalansen, og at de store regnskapsmessige underskuddene som vil fremkomme gjennom kravet til nedbygging av kapitalen viser det reelle bildet av virksomhetens drift. Hensikten med denne endringen er å ikke vise denne nedbyggingen. Ved å åpne for at vi ikke skal følge regnskapsloven fullt ut kan det også senere komme ytterligere unntak, hvis regnskapene viser resultat man ikke ønsker å synliggjøre.

Vi mener derfor at det er viktig å stå fast på at regnskapsloven bør følges uten unntak for helseforetakene, og mener at endring i regnskapsprinsipper er negativt på grunn av at:

- vi fortsatt må arbeide med denne saken og bruke ressurser som kunne være benyttet til andre formål
- ved å måtte behandle årsregnskapet i juni nok et år, og etter nok et prinsipp, kompliseres arbeidet med å styrke intern kontroll
- det gir ikke noe godt omdømme utad at vi hele tiden korrigerer regnskapsresultatene.

Fordelen med forslaget er slik som vi ser det at det blir samsvar mellom økonomisk resultat og styringsmål. Dette gjør det enklere å drive økonomistyring og en unngår årlige negative oppslag knyttet til store regnskapsmessige underskudd som ikke skyldes dårlig drift, men planlagt nedbygging. Disse fordelene oppveier likevel ikke de negative konsekvensene av å bryte med regnskapslovens bestemmelser, og vi kan derfor ikke støtte dette forslaget.

4. Rammer for kapitaleffektivisering

De økonomiske rammene stiller sterke krav til kapitaleffektivisering, samtidig som Helse Nord RHF styret er gitt lite handlingsrom til å gjennomføre slike tiltak. Vi viser i denne forbindelse til styrevedtak i forbindelse med årsregnskapet for 2003:

5. *Styret ser det som svært uheldig at det har tatt nesten tre år å få fastlagt de endelige verdier og retningslinjer for åpningsbalanse og avskrivningsprinsipper fra eier. Dette har skapt usikkerhet om foretakenes rammebetingelser, medført uforholdsmessig stort ressursbruk i arbeid med regnskapsforhold og gjort det vanskelig å kommunisere de reelle resultater av driften. Styret understreker viktigheten av at det nå kommer en rask avklaring fra eier mht budsjettforutsetninger og balansekrav for 2005, samt hvorvidt praktisering av regnskapsloven skal endres for helseforetakene (jf RNB). Styret anser videre at det er vesentlig å få avklart de langsiktige konsekvenser – og behov for tiltak – knyttet til krav om drifts- og kapitaleffektivisering som følge av at de samlede inntektene er vesentlig lavere enn avskrivningene og anskaffelsesbehovet. Styret kan ikke se at dette betyr noe annet i Helse Nord enn en reduksjon i antall sykehus eller i størrelsen på enhetene.*

Vår vurdering er at dette forholdet er nødvendig å få en avklaring på. Forslaget til endringer i Helseforetaksloven ikke vil løse denne problemstillingen, men kun ha effekt på i hvor stor grad denne nedbyggingen blir synliggjort de nærmeste årene.

Vi viser for øvrig til saksfremlegget til vårt styremøte den 17.11. som følger vedlagt.

Vennlig hilsen

Lars Vorland
Adm. direktør

Jann-Georg Falch
Økonomidirektør